

Raport z ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego

w roku szkolnym 2018/2019

Szkoła Podstawowa nr 3 im. św. Stanisława Kostki w Rybniku

Przedmiot ewaluacji:

Skuteczność Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego

Monitorowanie i ewaluacja Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego służy doskonaleniu oraz określeniu stopnia osiągnięcia założonych celów programu.

I. Wstęp

Uwzględniając podstawowe kierunki polityki oświatowej państwa wytyczone przez MEN na rok szkolny 2018/2019, Dyrektor szkoły we współpracy z nauczycielami określił przedmiot ewaluacji. Jest to wymaganie : ocena stopnia realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego. Powołany został zespół ds. ewaluacji wewnętrznej w składzie: Monika Grzeszkowiak, Katarzyna Grzywna, Elżbieta Ratajczyk

Opracowano harmonogram ewaluacji, określający etapy podejmowanych działań, osoby odpowiedzialne za ich realizację i terminy wykonania, a także cele, przedmiot, zakres i metody ewaluacji wewnętrznej. Skupiono się na analizie procesu działań w sferze: edukacyjnej, wychowawczej i profilaktycznej, który zobrazuje nam stopień realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego .Pozwoli nam to również wyodrębnić obszary, w których jest nadmiar lub zbyt niska praca- działalność szkoły. Informacje uzyskane w trakcie badań pozwolą określić stopień skuteczności podejmowanych działań oraz pomogą zaplanować kolejne działania wzmacniające wszechstronny rozwój ucznia.

II. Cele i zakres ewaluacji

1. Podstawa prawna: Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz.U. z 2017 r., poz. 1658).

III. Obszar ewaluacji:

Analiza działalności dydaktycznej, wychowawczo-opiekuńczej i profilaktycznej oraz innej działalności statutowej szkoły.

IV. Cele ewaluacji:

- ocena stopnia realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego;
- wyodrębnienie obszarów działań szkoły o zbyt wysokiej lub niskiej skuteczności oddziaływań na wszechstronny rozwój ucznia.
- dostarczenie uczniom, rodzicom, nauczycielom, dyrekcji informacji o skuteczności podjętych działań.

V. Informacje dotyczące organizacji ewaluacji

1. Ewaluacja została dokonana na podstawie:

- obserwacji uczniów na zajęciach dydaktycznych, pozalekcyjnych oraz w czasie przerw międzylekcyjnych;
- analizy osiągnięć szkolnych uczniów;
- analizy dokumentacji pedagogów szkolnego;
- analizy e-dzienników;
- konsultacji i rozmów z nauczycielami i wychowawcami klas;
- wniosków i postulatów z posiedzeń zespołów klasowych;
- analizy dokumentacji szkolnej (Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny, arkusze obserwacyjne uczniów)'
- ankiety wśród uczniów, rodziców.

2. Terminy przeprowadzenia czynności ewaluacyjnych:

- określenie przedmiotu ewaluacji: wrzesień 2018
- określenie kryteriów, pytań kluczowych, wskazania metod i próby badawczej: 1-10 maj 2019
- przygotowanie narzędzi badawczych: 10-15 maj 2019
- przeprowadzenie badań uczniów, rodziców, pracowników niepedagogicznych i nauczycieli: maj/czerwiec 2019
- opracowanie wniosków z badania ewaluacyjnego: czerwiec 2019
- pisanie raportu: czerwiec 2019
- prezentacja raportu końcowego: sierpień 2019

3. Sposób upowszechniania wyników raportu:

- prezentacja i dyskusja podczas zebrania Rady Pedagogicznej
- zamieszczenie na stronie internetowej szkoły
- prezentacja uczniom podczas godzin wychowawczych (najważniejsze informacje), uczniom kl. I – III podczas zajęć edukacji społecznej - prezentacja rodzicom na zebraniach (najważniejsze informacje)

Pytania kluczowe:

1. W jakim stopniu Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny wpływa na postawy i zachowanie uczniów?
2. W jakim stopniu i jak realizowane są założenia Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego?

VI . Wnioski z rozmów z uczniami oraz ankiet wśród uczniów .

W trakcie roku szkolnego 2018/2019 przeprowadzono ankietę wśród uczniów dt. zdrowego stylu życia , bezpieczeństwa oraz widomości dt. środków psychoaktywnych. Ankietowani byli uczniowie klas: IV , V , VI, VII, VIII. Na pytanie otwarte, dlaczego lubię chodzić do szkoły i co w szkole podoba mi się najbardziej, uczniowie odpowiadali, że mają tu wielu przyjaciół, mogą dowiedzieć się rzeczy, które ich interesują, hala sportowa, apele, koła zainteresowań, pracownia komputerowa. Natomiast, dlaczego nie lubię chodzić do szkoły i co zmieniłbym w szkole, uczniowie odpowiadali: zasady oceniania z zachowania, jest za dużo lekcji, niektórzy kłócą się i używają wulgaryzmów, zawsze są kartkówki i klasówki czasem kilka wciągu jednego dnia. Według uczniów nauczyciele w przypadku nieprzestrzegania regulaminu, przewinienia najczęściej rozmawiają z uczniem, powiadamiają rodziców, wpisują uwagi i ujemne punkty, krzyczą i nie zawsze są obiektywni. Jako przykład dobrego postępowania ucznia w szkole uczniowie wymieniają: pomoc w nauce, zaangażowanie w życie szkoły, uczestnictwo w zajęciach pozalekcyjnych, zajęcia sportowe oraz doradztwo zawodowe. Przykładem złego postępowania natomiast są: przeszkadzanie na lekcji, niszczenie mienia szkolnego, dokuczanie innym, wulgaryzmy, ucieczki z lekcji, występująca przemoc fizyczna podczas przerw. W klasach VII i VIII przeprowadzono ankietę dt. środków psychoaktywnych. Większość uczniów

jest świadoma przyczyn oraz konsekwencji sięgania po środki psychoaktywne. Uczniowie zaznaczyli, iż na terenie szkoły nie spotykają się z dostępem do środków psychoaktywnych. Podają jednocześnie że o rodzajach i możliwościach dostępu dowiadują się od grupy starszych kolegów oraz z mediów. Na pytanie otwarte dt. zajęć profilaktycznych w szkole uczniowie podkreślali, iż brakuje im zajęć dt. zdrowego odżywiania form aktywności fizycznej (fitnes, siłownia itp). Dodatkowo podkreślali iż większość prowadzonych zajęć -warsztatów profilaktycznych powiela już posiadaną przez nich wiedzę co powoduje, iż zajęcia są już po części mało atrakcyjne- nie dowiadują się niczego nowego.

VII. Wnioski z ankiet przeprowadzonych wśród rodziców

Na przełomie stycznia - lutego 2019 r przeprowadzono ankiety wśród rodziców klas I,III,V oraz VII. Wnioski dt. przeprowadzonej ankiety (załącznik nr 1)

VIII. Wnioski wynikające z pracy pedagoga :

Diagnoza sytuacji wychowawczej i profilaktycznej przeprowadzona na podstawie ankiet, badania dokumentacji, wyników klasyfikacji oraz obserwacji własnych pedagoga wskazuje na konieczność zwiększenia działań w zakresie.

- ponoszenia odpowiedzialności uczniów za swoje działania poprzez konsekwentne wymaganie respektowania przez uczniów obowiązujących przepisów (problem dewastacji w szkole, eliminowanie niepożądanych zachowań uczniów dotyczących przemocy fizycznej i psychicznej).
- nadal pozyskiwać partnerów szkoły w celu wspólnego wspierania rozwoju dziecka- ucznia.
- rozwijać i promować działania związane z pomocą młodzieży w wyborze właściwego kierunku kształcenia i zawodu.(uczniowie klas VIII mają nadal trudności z wyborem dalszej edukacji, niska samoocena uczniów, brak samooceny dt. własnych predyspozycji zawodowych)
- wspierać uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ich rodziców i nauczycieli;(zwiększa się liczba uczniów z różnymi zaburzeniami rozwojowymi)
- zwiększenie działań dt. udziału w akcjach charytatywnych -nowe projekty.(uczniowie znają jedynie cykliczne akcje organizowane w szkole : zbieranie nakrętek, rzeczy dla schronika)
- niska motywacja uczniów do nauki i pracy, trudności w zakresie funkcjonowania w zespole klasowym i grupie wychowawczej;
- brak wykształconych nawyków w zakresie umiejętności prowadzenia zdrowego stylu życia.
- duża skala problemów dt. kompetencji miękkich ucznia : asertywność, niska wiara w swoje możliwości ,niska samoocena uczniów, brak umiejętności rozwiązywania konfliktów- problemów.
- szczególną uwagę należy zwrócić na konsekwencję w egzekwowaniu przepisów szkolnych.
- zwiększenie działań dt. zdrowego stylu życia oraz zdrowia psychicznego ucznia (uczniowie skarżą się na ilość materiału do nauki, brak harmonogramu sprawdzianów, duży stres związany ze szkołą, mała wiedza dt. zasada żywienia, form aktywności , radzenia sobie ze stresem ,przemęczeniem)

VIII. Obserwowane kryteria sukcesu:

- uczniowie czują się raczej bezpiecznie w szkole.
- brak używania środków psychoaktywnych na terenie szkoły - narkotyki, dopalacze inne substancje psychoaktywne)
- w planach pracy wychowawców, pedagoga znajduje się większość działań wynikających z PWP
- tematy godzin wychowawczych zapisane w e-dzienniku są w większości spójne i wynikają z planu pracy wychowawcy klasy i Szkolnego Programu Wychowawczo -Profilaktycznego. Należy jednak zwiększyć tematykę dt. profilaktyki uzależnień i zdrowia psychicznego z kierunkami polityki oświatowej na rok szkolny 2019-2020

- wszystkie wymienione w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym podmioty podejmują działania wynikające z w/w programu.
- wszyscy wychowawcy i nauczyciele doskonalą się w zakresie umiejętności kształtowania pożądanej postawy uczniów; (liczne kursy szkolenia wewnątrzszkolne kadry)
- uczniowie starają się uczestniczyć w życiu lokalnej społeczności; udział w akcjach społecznych.
- udział w licznych akcjach promujących działanie szkoły.
- udział w akcjach charytatywnych organizowanych na terenie szkoły.
- uczniowie wiedzą jak zachować się w czasie uroczystości;
- wzrastają kompetencje uczniów w sferze emocjonalnej, intelektualnej i społecznej;
- Rodzice podnoszą swoje kompetencje wychowawcze poprzez konsultacje indywidualne z wychowawcami, pedagogiem; uczestniczą w spotkaniach ze specjalistami-pedagogizacja rodziców.
- Rodzice współpracują ze szkołą, są partnerami w tworzeniu strategii szkoły.

IX Obszary zagrożeń: (aneks nr 2) -występowanie trudności wychowawczych na terenie szkoły.

W wyniku ewaluacji Szkolnego Programu Profilaktyki, przy użyciu wymienionych uprzednio technik i metod badawczych, wyróżniono najbardziej ryzykowne, powtarzające się zachowania uczniów na terenie szkoły i poza nią, będące zagrożeniem dla płynnego przebiegu wychowania i edukacji młodzieży oraz ich bezpieczeństwa:

1. nieregularne uczęszczanie uczniów na zajęcia lekcyjne (wagary) – odnotowane absencje, spóźnienia, ucieczki z lekcji;
2. niezaradność wychowawcza rodziców – wielu rodziców nie posiada odpowiednich umiejętności wychowawczych, koniecznych do prawidłowego pokierowania rozwojem, zwłaszcza psychicznym i emocjonalnym dziecka;
3. w niektórych klasach jest niska motywacja uczniów do nauki – zaobserwowany brak odpowiedniego zaangażowania w proces uczenia się u poszczególnych uczniów;
4. palenie papierosów przez uczniów –zauważalne zjawisko związane z uzależnieniami wśród uczniów naszej szkoły;
5. występowanie niewłaściwych postaw i zachowań u uczniów:
 - używanie wulgaryzmów
 - przezywanie, dokuczanie, wyśmiewanie,
 - obserwowany u niektórych uczniów brak szacunku do osób dorosłych i starszych,
 - niezgodne z regulaminem szkoły korzystanie z telefonów komórkowych i urządzeń elektronicznych.

W następujących obszarach należy wobec tego zintensyfikować działalność profilaktyczną szkoły.

X Wnioski :

1. Wszystkie klasy realizowały Program Wychowawczo-Profilaktyczny w pełnym zakresie;
2. Wszystkie klasy opracowały kontrakty klasowe oraz ustalały zasady i regulaminy klas.
3. Wychowawcy dużo czasu poświęcili na integrowanie zespołów klasowych, budowanie atmosfery bezpieczeństwa i akceptacji w grupie uczniów, często włączali w nią rodziców; Najczęściej stosowanymi działaniami przez wychowawców klasy na rzecz integracji są: wspólne zajęcia, warsztaty, spotkania okolicznościowe, obchodzenie urodzin uczniów w klasie, zabawy integracyjne, konkursy szkolne, wycieczki oraz spotkania z rodzicami i uczniami w celu

przedstawienia kontraktów klasowych, zasad obowiązujących w szkole oraz wspólne zajęcia tematyczne zgodnie z Kalendarzem Imprez.

4. Większość Wychowawców uwzględniała potrzeby swoich wychowanków w planowaniu swoich działań pedagogicznych biorąc pod uwagę Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny
5. We wszystkich klasach przeprowadzono warsztaty profilaktyczno- wychowawcze dt. uzależnień. Podjęto tematykę zdrowego trybu życia- odbyły się oraz realizowano programy, zajęcia m.in.: "Szlanka mleka" "Trzymaj formę", "Zdrowe śniadanie ", Święto Wody" " Alkohol to nie tylko procenty". Dodatkowo odbywały się liczne zajęcia ruchowe/sportowe m.in.: pływanie, turnieje piłki nożnej, tenisa stołowego, zajęcia taneczne. Celem zajęć w kolejnym roku szkolnym jest zwiększenie działań mających na celu kształtowanie pozytywnych wzorców oraz nawyków zdrowego trybu życia, kontynuowanie zajęć tematycznych oraz ruchowych.
6. Klasy I, V VII, VIII brały udział w szkoleniu z I pomocy Przed medycznej w ramach programów grantowych prowadzonych przez Rybnickie Fundacje.
7. Nadal pojawia się problem cyberprzemocy m.in. rozpowszechniania przez telefony komórkowe lub Internet zdjęć wśród naszych uczniów. Zauważamy zmianę zachowania uczniów pokrzywdzonych, jak również świadków takich zdarzeń- znają konsekwencje takiego zachowania, wiedzą jak reagować w takich sytuacjach i kogo prosić o pomoc.
8. W większości klas przeprowadzono zajęcia o tematyce związanej z agresją i radzeniem sobie z jej przejawami. Samorząd zorganizował akcję wewnątrzszkolną -Apel dt. Stop agresji. Należy jednak kontynuować tego typu tematykę w celu utrwalenia treści, modelowania zachowań oraz umacniania już nabytych umiejętności.
9. Odbywały się zajęcia na temat promowania czytelnictwa i rozwijania kultury języka
10. Promowanie treści patriotycznych min.akademie: Narodowe Święto Niepodległości, które odbyło się w szkole.
11. Zwiększyć hospitage godzin wychowawczych z akcentem na stopień realizacji tematyki zawartych w głównych obszarach programu.
12. Program wychowawczo -profilaktyczny uwzględnia potrzeby środowiska szkolnego w stopniu zadawalającym. Zgodne są propozycje nauczycieli i uczniów dotyczące atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego. Wynika to między innymi z bogatej oferty zajęć pozalekcyjnych proponowanych przez szkołę. Należy jednak w większym stopniu położyć nacisk na kształtowanie postaw zdrowotnych poprzez aktywność fizyczną, czyli angażowanie uczniów ze wszystkich klas do udziału w sportowych zajęciach pozalekcyjnych. Dodatkowo wzbogacić zajęcia o tematykę zdrowego odżywiania itp.
13. Baza szkolna sprzyja realizacji programu.
14. Szkoła podejmuje działania zapobiegające problemom wychowawczym. Prowadzone są kampanie szkolne "Szkoła bez przemocy". Prowadzone są z uczniami zajęcia profilaktyczne. Odbywają się spotkania młodzieży z pedagogiem szkolnym i innymi specjalistami. Należy dodać, że większe problemy wychowawcze analizowane są na bieżąco przez zespoły wychowawcze, które wspólnie z pedagogiem szkolnym określają zakres oddziaływań wychowawczych.
15. Program wychowawczo- profilaktyczny umożliwia samodzielność i samorealizację uczniom i nauczycielom, co dostrzegamy w działalności Samorządu Uczniowskiego i Samorządów Klasowych, które angażują się w życie szkoły i w rozwiązywanie problemów swoich kolegów. Organizują wiele imprez, akcji charytatywnych i pomagają uczniom w nauce.
16. Nauczyciele i uczniowie uważają, że działania szkoły powinny dążyć do poprawy zachowania uczniów. Pomimo działań podejmowanych przez szkołę takich jak: funkcjonowanie programu wychowawczo- profilaktycznego, kampanie społeczne na rzecz przeciwdziałania agresji i zachowań ryzykownych, zajęcia pozalekcyjne, spotkania z pedagogiem i innymi specjalistami, włączanie rodziców w życie szkoły, nadal obserwuje się u uczniów nieodpowiednie postawy

społeczne. Należy ujednolicić stosowanie reguł dotyczących kultury słowa i kultury bycia (w domu, na zajęciach pozaszkolnych - integralna profilaktyka środowiskowa).

17. należy zintensyfikować działania profilaktyki antynikotynowej w szkole oraz działania promujące kulturalne słownictwo, przeciwdziałać wulgaryzmem- agresji słownej i fizycznej.

X Rekomendacje

Reasumując Program Wychowawczo -Profilaktyczny zawiera wszystkie niezbędne treści do realizacji zadań wychowawczych i profilaktycznych szkoły i powinny być realizowane w roku szkolnym 2019/2020. Działania profilaktyczno - wychowawcze szkoły wspomagają psychiczny, fizyczny, społeczny i duchowy rozwój uczniów. W dalszych działaniach należy zwiększyć nacisk na działania wynikające z kierunków polityki oświatowej na rok szkolny 2019-2020. Działania podjęte w ramach programu wychowawczo-profilaktycznego wzmacniają poczucie własnej wartości ucznia i pobudzają go do refleksyjnego samorozwoju. Wskazana jest kontynuacja wszelkich działań wspierających rozwój uczniów i zachęcających do podejmowania własnych inicjatyw -należy dążyć do tego, aby nauczyciele systematycznie doceniali i promowali wszelkie pozytywne postawy uczniów i dążenia do samorozwoju - zwiększyć świadomość rodziców dotyczącą możliwości korzystania uczniów z oferty wsparcia ich rozwoju - dążyć do tego, aby wszyscy nauczyciele mieli świadomość odpowiedzialności za rozwój uczniów.

